Published and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XXIX. | Число 286. | Джерзи Ситі, Н. Дж., пятниця, 9. грудня, 1921. | VOL. XXIX. | No. 286. | Jersey City, N. J., Friday, December 9, 1921. | THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

СТРАЙКОВІ ЗАВОРУШЕННЯ В ШІКАГО

ШІКАГО, 7. грудня. — Третий день великого страйку робітників великих різниць зазначився поважними заворушеннями, в котрих вже погибла одна людина а кількадесятеро було тяжко ранених.

Заворушення заповідалися вже зі самого рана, коли при вході до різниць почали збиратися великі товпи страйкуючих робітників, робітниць і їх родин. Коло полудня товпа уже була така велика, що поліція уважала за відповідне покликати надзвичайні резерви.

Вихід страйколомів з праці о годині 5-ій пополудни був немовби гаслом до заворушень. В хвилі, як брами стакярдів отворилися і звідти посипалися страйколоми, перед брамами стояла уже маса народа, котру обчисляли на яких 50,000 душ. Лише страйколоми всіли на стріткару, коли тут один страйколом вскочив на трамвай і почав ножем відрізувати линву, котрою наставляється дріт електричного воза до дрота, що йде понад вулицею. Один кінний полісмен кинувся до робітника, але страйкарі дали робітникови поміч; на полісмена посипалося каміннє та цегли. Так почалися заворушення на розі 43-ої вулиці та Ешленд Евеню.

На других вулицях почалися заворушення майже в той самий час. В одному місці група страйкових пикет зачепила страйколомів. Двох полісменів з добутими револьверами кинулися помагати страйколомам. В одній хвилі у воздусі зашуміли цегли та каміннє. Цегла поцілила одного полісмена в голову і він упав додолу. Другий вистрілив у воздух шість разів. На стріли надбігли резерви поліції, котрі розігнали збіговище в тому місці. Але се на богато не помогло, бо уже за пів години знов стояли проти себе поліція та якої пів тисячі страйкарів. Стріляли тут і одна і друга сторона. Мали віддати яких сто вистрілів. Страйкарі з поблизьких домів кидали на поліцію всякі предмети.

В иншім місці страйкарі зловили страйколома Юліяна Інського та стали його обкладати кулаками та буками. Начальник поліції міста надіхав на се з відділом моторциклевої поліції, вирвав страйколома з рук страйкарів івідвіз його до шпиталю, де йому лікарі завинули рани.

Вертаючи з шпиталю ,начальник поліції попав на одному роздорожу якраз на те, як товпа страйкарів атакувала віз трамваю, в котрім було кількадесять страйколомів. Линва воза уже була врізана. Цегли хмарою падали на віз, розбиваючи кожде вікно та зчиняючи страшну поляку серед гарно вбраних жінок, що їхали домів з покупками. Начальник поліції викликав резерви поліції з анібліжчої поліційної стації і приказав товпі розійтися. Товпа ані рушилася. Начальник поліції приказав поліції атакувати товпу. Жінки, що стояли в перших рядах, стали кидати червоний перець в очі полісменам та поліційним коням. Мущини кидали цегли і каміннє. Двох полісменів на мотоциклях дістало цеглами в голови і злетіло з машин. Товпа пішла почерез них, а потім старалися ще поломити їх мотоциклі. Кількох полісменів з винятими палками та револьверами кинулися на товпу і вирвали своїх поранених товаришів. Обох відставлено в поважнім стані до шпиталя. Опісля поліція знов кинулася до атаки на товпу; зчинилася бійка, підчас котрої одному страйкарови розбито череп. Товпа поволи розійшлася в сьому місці, але почала збиратися в других.

ЦІЛА ДІЛЬНИЦЯ СЦЕНОЮ ЗАВОРУШЕНЬ.

Про подібні сцени доносять з других вулиць. Просто ціла дільниця стакярдів була сценою поважних заворушень. Всюди страйкарі уживали цегол та каміння до боротьби проти поліції. Поліція каже, що страйкарі стріляли, але се видається неймовірним. Обороняючи поліція стріляла в кількох місцях, деколи у воздух, а деколи таки в товпу, ранячи вистрілами кількоро людей. Так приміром в одному місци полісмен Милер пострілив в ногу Юліяна Гольке. В иншім місци один Поляк, Тоні Бурко на імя, дістав кулю в живіт, хоч відай він був лише свідком розрухів з цікавости. Підчас бійки на розі 40-ої вулиці та Ешленд Евеню пострілено Яна Болеского, також в живіт. Джордж Пайл дістав постріл через груди і відай помре від рани. Межи раненими є також один ветеран польської армії, Ян Шевчик, пошілений в ліву ногу.

ЛЮДСЬКЕ ЖИТТЄ ЖЕРТВОЮ ЗАВОРУШЕНЬ.

Через заворушення пострадав життє один Мурин. Мав він бути страйколомом. Товпа схопила його, збила і вкинула в Бабед Крік, смердючий потік, котрий пливе через дільницю стакярдів, а в котрий спливає весь бруд різниць. Як Мурин опинився вже в потоці, товпа стала кидати на нього цеглами і кидала так довго, аж Мурин пропав в брудній воді.

Поліція говорить, що найбільше клопоту робили її жінки, котрі несли зі собою перець і кидали його в очи поліції та коням. Після тверджень поліції, навіть діти брали участь в заворушеннях, розсипаючи вулицями цвяшки, котрі пробивали гумові колеса поліції на мотоциклях, задержуючи їх в тіт спосіб.

Заворушення тревали до пізна в ночи. Щоби запобігти повторенню заворушень, поліція взивала усі резерви, щоби були на поготівлі на другий день. До поліційних стацій замовлено величезну скількість ліжок для резервової поліції.

НАСИЛЬСТВА ПОЛЬСЬКОЇ СОЛДАТЕСКИ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

До якого степеня доходить безличність та безоглядність ляцької, солдатески в нашім краю, показує наглядно ось такий приклад з останніх днів: В селі Радча, пов. Станиславів, розкватирувався відділ уланів під проводом ротмістра Гургелі. Улани вигнали в ночі селянську худобу зі стаен, били господарів прикладами й копали ногами. Цілу ніч були зойки і крики в селі, начеб напали Татари. Війт Остапяк пішов до команданта з жалобою. Та командант довідавшися, що війтом є Українець, закричав: „Як сьме Українець бить вуйтом?" На другий день сей командант домагався у старости, щоб Остапяка скинути з війта. До хати Василя Шептури завели улани коня на цілу ніч. Ціла родина мусіла спати на гочі (!). Таксамо в хаті Олени Демчук ночували коні. Василя Ярмака, його жінку Марію і Федя Яцкова били польські вояки в страшний спосіб, копали ногами і т. д. Ротмістер Гургель роздавав між військо й селян війтову худобу й побив Онуфрія Кацебу зате, що він не позволив грабити своє сіно. Такі нечувані насильства діються на очах польських властей як щось звичайне й буденне й на думку не прийде нікому зарядити з приводу таких розбишацьких штук якесь слідство, а тим менше покарати їх! Бо й якже польським властям карати ті злочини своїх підчинених, як вони просто самі їх наказують?!

НЕДОЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ ПІД ЛЯЦЬКОЮ ВЛАДОЮ.

На 4000 українських дітей, записаних до народних шкіл у Львові, удержує місто лиш одну одиноку школу з українською викладовою мовою ім. Шашкевича в середмістю. Та й ся школа мимо 40-літнього істнування находиться в препоганім стані: міститься в останній норі, не має достаточних кімнат на поміщенне всіх кляс, хлопячі й дівочі кляси не розділені й досі в окремі школи, а вищі (виділові) кляси істнують заєдно як провізоричні. Все складається тут на те, щоб родичі і діти відстрашувати від такої школи. А для зверх 2000 дітей в инших частях міста мусить українське населеннє (хоч поносить всі тягарі міста) удержувати власним коштом аж сім шкіл (3 виділові й 4 народні). А ще одна тисячка наших дітей, не маючи близько своєї школи, тиняється по польських школах. Ось який „світлий" стан нашої школи в столиці краю!

НЕВДАЧА ПОЛЬСЬКОГО СПОРТУ В ПРАЗІ

Дня 30. жовтня відбулося змагання найліпшої чеської мічевої дружини „Спарта" з польською львівською дружиною „Чарні". Ці змагання пореклямовано в цілій Европі, бо участь брали в ній найліпші грачі чеські і польські. Змагання закінчилися повною невдачею польської дружини.

ЛЯЦЬКІ РЕВІЗІЇ І АРЕШТИ.

Ряд ревізій, що їх польські поліційні власти переводять по цілім краю, йде в безконечність. В останнім часі переведено нові ревізії в Коломиї, Стрию, Перемишлі та в численних місцевостях Гусятинщини, Золочівщини й Перемишлянщини. В Коломиї перевела польська поліція третю з ряду ревізію в українській родині Проданів. В присутности жовнірів перекинули кожду книжку, кождий листочок паперу та найменшу дрібничку в хаті. Хоч не було ніякого висліду, арештовано Марію Проданів й вивезено її в ночі до Львова. В Стрию арештовано понад 10 місцевих Українців, иними студента Романа Пиля, гімн. професора Івана Яцкевича та студентів: Гузара й Лотоцького. Всіх перевезено до Львова. Крім того має прибути до Львова зі Стрия новий транспорт арештованих Українців в числі 12 людей. В Перемишлі закрила староство тижневик „Робітничу Газету" й зарядило арештованнє його адміністраторки Марії Голейко. В Гусятинщині в селі Клювинцях перешукувала поліція з нагоди загальних ревізій хату студента Теодора Массака. Випадком знайдено між гімназійними книжками свиток паперу, на якім Миссак, приготовляючися до іспиту зрілости, виписав собі з історії Грушівського подробиці про шведсько-український союз (часи Мазепи й Карла XII). Сю записку сконфіскувала жандармерія, закидуючи Миссакови приготовлюваннє шведсько-українського заговору проти Польщі...!!!" В Цолочівщині переведено ряд ревізій в селах: Белучин, Підбір, Полтава й ин., в Перемишлянщині в селі Лагодові.

ПРОТИ УКРАЇНСЬКИХ СИРІТ.

До староства в Дрогобичі прийшла вбога вдова по робітнику, що згинув на війні, Дозя Орщулякова. Доки не окалічіла, то удержувала троє дітей з праці рук. Тепер окалічіла на одну руку, не може собі дати ради й тому просила староство, щоби приняти її діти до сирітського захисту. Комісар староства довідавшися, що вона і її діти Українці, заявив, що до сирітських захистів можуть бути приняті тільки римо-католики. Надармо просила вдова та заявляла, що вона шукає тільки ратунку для голодуючих дітей і що політичні справи їй байдужі. Ляцьке староство станули на своїм і таки не приняло нещасних сиріт до захоронки видаючи їх на поталу страшної зими. Оттак то оставлені польські власти нехтують наш нарід скрізь і всюди, а знають його тільки тоді, коли їм треба конскрипційних заяв та инших подібних насильств.

СТАН ПАПЕРОВОГО ГРОША У ФРАНЦІЇ І АВСТРІЇ

Після урядового викази державного французького банку було дня 27. жовтня ц. р. у Франції 37.154,489,000, паперових франків в обігу; в німецькій Австрії було в обігу дня 23. жовтня ц. р. 80.700,500,000 паперових корон.

ЖЕРТВИ СВІТОВОЇ ВІЙНИ 1914-1918.

Треба ще праці довгих літ, цілих поколінь може, — пише професор Е. Л. Богарт в своїй книжці про „Кошти Світової Війни", — поки буде точно обчислено, скільки людського життя і терпіння коштували тих чотири роки кровопролиття. В усіх війнах девятнайцятого століття, починаючи від наполеонських а кінчаючи послідною балканською, погибло не цілих пять міліонів жовнірів. В двоє стільки трупів лишилося на бойовищах одної лише війни 1914-1918 рр. Десять міліонів — точно 9,998,771 — жовнір наложило головами на полі бою, порубаних, постріляних, потроєних газом, потоплених і подушених. До тих десяти міліонів погибших на місци треба додати ще звиш міліонів тяжко ранених, що у великій більшости случаїв лишуться довічними каліками, і звиш чотирнайцять міліонів легше ранених та контужених і близько шість міліонів без вісти пропавших та военнопліних, на котрих теж свій слід лишила недоля та нужда полону.

Поколіня минуть, поки населення воюючих країн відродиться назад до нормального стану, Обчислено, що у Франції, яка потерпіла найтяжше, відродження нації забере шістьдесять літ. Жовнірі, се здебільша власне люде молоді, сильні, будучність людської раси. Франція, наприм, втратила їх забитих в бою, померших від ран і пропавших без вісти — один цілий міліон і три четвертих другого міліона. Та се ще не все. З її молодого мужеського покоління, з поміж жовнірів у віці від девятнайцятого до трийцятьпершого року життя, погибло шістьдесять процент.

Та не лиш жовнірі гинули на полі бою і від ран. Вимирало і цівільне населення від хороб, голоду, недостатку, нужди і фізичного вичерпання. Економісти обчислили, що тепер ще не менш як триста міліонів людей споживає пересічно лиш одну третину того, що споживали перед війною. За тим безпосередно слідує зріст смертности і зменшення числа уродин. Копенгагенська організація для дослідів повоєнних відносин обчисляє, що війна коштувала життя що найменш сорок міліонів людей. Десять міліонів жовнірів і трийцять міліонів цивільного населення жило б сегодня, якби не війна 1914-1918 рр.

ВИМІНА ДОНЬОК.

Після війни почали Німці придумувати ріжні способи виховання дітей так, аби устоятися в боротьбі за істнуванне між народами. Засада їх: виховати хлопців і дівчат так, аби всі собі вміли все зробити. З уваги на мягкість батьків до своїх доньок роблять німецькі родини виміну доньок на якийсь час, аби в чужих домах пізнала будуча мати й жінка, як провадити дім. Се один з найрозумніших способів виховування. По можности міняються доньками родини з якнайдальших міст на [illegible]

ЛЯХИ ПРОВАДЯТЬ АРЕШТОВАНИХ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ В ГАЛИЧИНІ ЗАКУТИХ В КАЙДАНИ

ЛЬВІВ, 24. падолиста. — Суд в Бережанах прислав дня 18. падолиста до тюрми при ул. Баторія у Львові трох студентів університету, а саме: Івана Поритка з Кнігинич, Миколу Креховецького з Чернова, повіт Рогатин, і Степана Николайка з Бурштина. Арештованих за якусь мниму політичну агітацію студентів приведено до Львова в кайданах.

ДАЛЬШІ АРЕШТОВАННЯ У ЛЬВОВІ.

ЛЬВІВ, 24. падолиста. — Дня 21. падолиста о 7 год. рано львівська поліція арештувала Володимира Горбового, з Долини, студента висших торговельних курсів у Львові.

У Львові арештовано перед тижнем поручника бувшої армії УНР. Леоніда Швендака, що дістав був звільненнє з табору інтернованих в Олександрові і вибрався шукати за роботою. Приміщено його в поліційних арештах при ул. Яковича в келії ч. 3, де сидить разом з розбійниками і злодіями. На протязі тижня не переслухано його ні разу. Арештований примирає голодом. Арештовано його буцімто за брак документів, хоч має посвідку звільнення з петлюрівського війська.

АРЕШТОВАННЯ В КРАЮ.

ЛЬВІВ, 18. падолиста. — Минулого тижня арештовано тут студ. Зибликевича. Перед тим переведено в його домі основну ревізію. Арештованого відвезено до Львова.

Львівська польська газета „Курєр Львовскі" у власній кореспонденції зі Скали доносить, що дня 8. падолиста тамошні власти перевели ряд арештовань на підставі провокаційних донесень. Арештованих осаджено в тюрмі в Чорткові. Одного з арештованих сильно побито в тюрмі в Борщені. Назвиш арештованих згадана часопись не подає. Зі змісту і тону кореспонденції треба догадуватись, що арештовання є в зв'язі з випадками за Збручем.

ЛЯХИ ЖУРЯТЬСЯ ЛЯЦЬКОЮ „АВТОНОМІЄЮ" ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГАЛИЧИНИ.

ЛЬВІВ, 24. падолиста. — На останньому конгресі польських людовців групи Вітоса, бувший віце-міністр закордонних справ Домбський, реферуючи про закордонну польську політику, порушив теж і справу Східної Галичини та сказав таке:

„Засада пошановання інних народів мусить бути примінена і до Східної Галичини. Не можемо примінити пруської методи, що загарбали ми її, отже се наше. Треба йти на компроміс і дати Українцям автономію. Коли того не зробимо, скорше чи пізнійше стратимо Східну Галичину".

АМНЕСТІЯ ДЛЯ ІРЛЯНДСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ ВЯЗНІВ.

ЛОНДОН, 7. грудня. — Британський король Юрій видав нині декрет про амнестію (помилуванне) для всіх ірляндських політичних вязнів. Число їх виносить 3,400 осіб.

ЗІБРАННЄ ІРЛЯНДСЬКОГО РЕВОЛЮЦІЙНОГО ПАРЛЯМЕНТУ.

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 7. грудня. — Ірляндський революційний парлямент („двол ерін") має зібратись небаром для принятя мирової умови Ірляндії з Великою Британією.

Тимчасом над сею справою нарадиться ірляндський міністерський кабінет.

КАЖУТЬ, ЩО ОЛСТЕРЦІ ПОГОДЯТЬСЯ З ІРЛЯНДЦЯМИ.

БЕЛФАСТ, столиця Олстеру, Ірляндія, 7. грудня. — Із заяв сера Джеймса Крейга, премієра олстерського провінційного кабінету, виходить, що Олстерці готові пристати на згоду з Ірляндцями і признати Олстер за складову частину Ірляндії з певними самоуправними застороґами.

КАЖЕ, ЩО ФРАНЦІЯ НЕ БУДЕ ПРОТИВИТИСЬ НІМЕЦЬКІЙ ПОЗИЧЦІ.

ПАРИЖ, 7. грудня. — Французький член комісії відбудови, Люї Лушер заявив, що як Німеччина вкаже добру волю з початком слідуючого року для сплати відшкодовання аліянтам, то Франція не буде противитись заграничній позичці для Німеччини заграницею.

АРЕШТОВАННЄ БРАТА МИТРОПОЛИТА ШЕПТИЦЬКОГО.

ЛЬВІВ, 11. падолиста. — Дня 8. падолиста с. р. перевела польська поліція ревізію в монастирі Студитів в Уневі. Брата митрополита Шептицького, ігумена сього монастиря, арештовано і переведено до тюрми в Перемишлянах.

УКРАЇНЦІ ВЕДУТЬ ОРУЖНУ БОРОТЬБУ ПРОТИ НАЇЗНИКА НА ГАЛИЧИНУ.

ЛЬВІВ, 16. падолиста. — Краківська польська газета „Час" у виданню з 14. падолиста с. р. в телеграмі зі Львова повідомляє, що Польській державній поліції вдалось побити біля Ходорова „зелену армію" Калиніа. Се повстанне українських селян проти наїзника на Галичину.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign ond Jersey City Rates.		В Джерзи Ситі і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ПРО СПРАВУ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

Віденська німецька часопись „Ноє Фрає Прессе" помістила статтю д-ра Осипа Назарука у справі Східної Галичини.

В сій статті др. Назарук між іншим пише так:

„Східно галицьке питаннє наближається без сумніву до остаточної розвязки. Доказує того не тільки заява англійського премієра Ллойда Джорджа в англійському парляменті дня 3. падолиста с. р., що Найвисша Рада по вирішенню всіх польських справ займеться розглядом східно-галицького питання, але також інтервенція французького і англійського посла у польського міністра закордонних справ Скірмунта у Варшаві, вчасі якої ствердили, що східно-галицька справа не є польською справою, тільки міжнародньою, яку аліянтські держави в найблизшому часі вирішать".

В ТРЕТІ РОКОВИНИ НОВИХ РЕПУБЛИК.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

В листопаді сего року минули три роки від хвилі, коли розвалилася стара австро-угорська монархія Габсбурґів і на її землях повстав цілий ряд републик. Найцікавійша з тих републик се безперечно теперішня Австрія. Бо вона одержала територію (землю), де найглибше вкорінений був монархізм, історично звязаний з ондою родиною. Отож цікаво придивитися, як нова, републиканська форма правління поборює останки монархістичної ідеї на цій землі.

Головний републиканський орган в Австрії це с. д. „Арбайтер Цайтунг" (Робітнича ґазета). В треті роковини основання републики принесла вона статтю п. з. „Чому вони (ще) монархісти?" Зміст цеї статті такий:

Люде, які все ще думають-мріють про „старі, добрі часи", це передовсім льокайські душі. В монархістичних часах цей рід людей був дуже частий. Ціль життя такої людини була: 1) щоби з нею бодай раз говорив хтось з членів пануючого дому, 2) щоб одержати від монарха якийсь титул або ордер, 3) щоби „бути піднесеним" до шляхотського стану. Вправді оборонці монархів оповідають, що всякий розвиток треба завдячувати монархам, які основують держави й розвивають їх силу, одначе в дійсности монархічні почування були штучним витвором. Ті почування витворювано в монархістичних державах надзвичайно спритно: ще заки дитина могла політично думати й оцінювати, вже оточувано її парою монархістичних почувань, вбивано їх у голову дитині при кождій нагоді, почавши від народної школи. Та тоді це вихованнє тільки починалося, а не кінчилося воно ніколи!

Головними стовпами монархістичної ідеї були параґрафи про обиду маєстату. Критика — це найбільш небезпечна зброя. А вістре цеї зброї називається глум, насміх. Отож закони монархістичних держав не допускали ніякої критики супроти монарха. Австрійського цісаря вільно було тільки — хвалити. На нього вільно було тільки вірнопідданчо — дивитися. Так виховувано ті льокайські душі, згадані на початку.

Цісарський двір був осередком духової порожнечі, плазунства й поклонів та всеї тої містики, яка називалася „двірською етикою". Там усе було обраховане на це, щоб виховувати людей у покорі й пошані перед монархом. І виховано їх так, що нічим їх тепер не переконаєш — і треба все ждати поки ті льокайські люди не вимруть.

Монархісти були переконані, що монарх це божий вибранець, божий „помазанник". Це переконаннє вкорінювалося тим глибше, чим менше бачили монарха зблизька. Але прийшов час великої війни й великого нещастя, коли тим божим „помазанникам" можна було зблизька придивитися, коли з них здерли пурпуру, яка багатьох осліплювала своїм блеском. І тоді показалося, які ті монархи були в дійсности.

Можнаб ще зрозуміти відданість монархістів своїм ідеалам, якби ті монархи були дійсно великі й робучі люде. Тоді нещастє, яке їх зустріло, тоді їх упадок тільки підносивби їх у наших очах. Але ні Вільгельм ні Карло не мають у собі навіть відблиску історичної величі, крім великого нещастя, яке принесли своїм державам. І тому дійсні монархісти мріють про віднову монархій не ізза них, тільки мимо них.

І тут доходимо до самого ядра цеї справи. Бо коли вони хочуть віднови монархії не ізза тих скинених монархів, то — значить — мусить бути якась інакша причина того. Така причина єсть. Якаж вона?

Монархія — це символ, знак, вираз ґієрархічного порядку суспільности, в якім мусить бути хтось на горі, щоби другі були на долі. Це основа ідеольоґії міщанського суспільства, яке не терпить рівности. Така суспільність взагалі не розуміє інакшого порядку, тільки такий, де одні слухають а другі наказують. Поступовці між ними називають цей порядок природним, побожні — Провидінням даним. Розуміється, такий порядок потребує тревалого верха. А ним є для таких людей монарх. Капіталісти не чуються тим ображені, що мусять з покорою дивитися на монарха, бо під ними є инші, багато инших людей, які на них мусять дивитися з покорою.

Монархія це інституція міщансько-капіталістична й усуненння її робить свобідний шлях соціялізмови.

Відень, в падолисті, 1921.

Перевів **Др. О. Назарук.**

ПОЛЬСЬКІ СОЦІЯЛІСТИ, АВТОНОМІЯ ГАЛИЧИНИ Й УКРАЇНСЬКІ СОЦІЯЛІСТИ.

(Від власного кореспондента).

В одній з попередніх статтей я писав про те, що польський соціялістичний клюб у польськім соймі виробив був проєкт автономії Галичини та що Головна Рада польської соціялістичної партії, розглядаючи сей проєкт, рішила найперше порозумітися з українськими соціялістами.

Пишучи про се, я заявив, що польські соціялісти не діждуться, щоб яканебудь українська партія згодилася на проект автономії Галичини під Польщею, бо всі українські партії Галичини стоять непохитно при доманганню визволення Галичини зпід польської окупації.

Тепер хочу Вам подати відомости, як польські соціялісти вибралися переговорювати з українськими про автономію Галичини.

У львівськім „Вперeді", органі української соціяльно-демократичної партії, ч. 208 з 11. падолиста, два українські соціялісти, Порфір Буняк і Микола Парфанович, оповідають про се ось-що:

Дня 7. падолиста явилися в редакції „Впереду" польські соціялістичні посли Недзялковський і Пужак. Був уже вечір, отже в редакції був ще тільки один з редакторів „Впереду", Буняк, разом з Парфановичем, який тоді зайшов припадково до редакції.

Недзялковський і Пужак звернулися до Буняка і Парфановича з бажаннєм, щоб ті висловили свою думку про проєкт автономії Галичини, вироблений польськими соціялістами. Ті відповіли, що не мають до сього ніякого уповажнення своєї партії, та що можуть вказати тільки на статтю „Впереду", де акція Недзялковського представлена як нещира і тенденційна.

Після сього зачалася між польськими й українськими соціялістами довша розмова, причім українські соціялісти виразно застереглися, що ся розмова має **строго приватний характер.**

Що говорили, сього з „Впереду" годі довідатися, бо замість змісту розмови польський прокуратор оставив у „Впереді" тільки **біле місце.**

За те польська преса доносить, що українські соціялісти заявили, що стоять на становищі державної єдности і незалежности всіх українських земель та що на землях, спірних між Польщею й Україною треба би устроїти плєбісцит. Спірними — по донесенню польської преси — вважають українські соціялісти ті українські землі, які знаходяться тепер під польським пануваннєм.

Далі мали українські соціялісти заявити, що передумовою якихнебудь польсько-українських переговорів мусіла би бути зміна польського режиму на українських землях.

Вкінці — що проєкту автономії Галичини не вважають провокацією.

Стільки про становище українських соціялістів у тій розмові доносить польська преса.

З того, що далі оставив польський прокуратор у „Впереді", виходить, що польська преса представила становище українських соціялістів тенденційно. Так прим. з того, що вони стоять на становищи державної єдности і незалежности всіх українських земель, польська преса вивела, що вони є противні утворенню самостійної Західної Української (галицької) Республики. Проти підсування їм такої думки вони протестують у „Впереді".

Навіть з того, що вони в розмові з польськими соціялісти виявили „незвичайну ввічливість" („незвиклон упшеймосьць"), польська преса робить капітал, нібито вони були угодово настроєні.

Проти способу представлення своєї розмови в польській пресі українські соціялісти протестують у „Впереді", роблять докір польським соціялістам, що ті так поінформували польську пресу, і кінчать ось-як:

„Польські товариші! Чи з вами справді навіть товариські зносини неможливі? Чи ви в своїй нещирости дійшли аж так далеко, що уживаєте навіть случайної, нами не шуканої ні бажаної особистої стрічи як політичного атуту та кидаєте його на филі шовіністичної розгорілої боротьби?

Всім ясна ваша роль, ясна ваша нещирість і якщо хтонебудь міг мати ще які сумніви в щирість вашої „територіяльної автономії, він вилічиться з них по вашій послідній пробі".

З отсеї розмови польських соціялістів з українськими можна вивести тільки одну науку: Коли до якого українського політика прийде який польський політик говорити про „польсько-українську згоду", **той повинен його викинути за двері.** Бо инакше кожде слово Українця буде опісля використане проти української справи.

А викиненнє Поляка за двері буде мати також символічне значіннє: Тоді буде можна говорити про польсько-українську згоду, **коли Польща уступиться з українських земель.**

В кінці ще одна увага: Не знати, чи правдиве донесеннє польської преси, нібито українські соціялісти сказали, що на тих українських землях, які знаходяться під пануваннєм Польщі — як на спірних між Польщею й Україною — треба устроїти плебісцит.

Та в кождім разі треба зазначити, що ті українські землі, які знаходяться під пануваннєм Польщі, **не є спірні** між Польщею й Україною. Не є вони спірні тому, бо історія тих земель, їх теперішний склад населення і бажання української більшости населення **ясно свідчать, що вони є українські.** І аж доказувати плебісцитом, що вони не є польські, тільки українські, зовсім не треба. Чи коли-б Польща була загарбала українські землі аж по Дніпро, чи треба би було плебісциту, що Київ є українськи, а не польське місто, а Дніпро українська, а не польська ріка?!

Польща просто мусить віддати загарбані українські землі. І певне віддасть! Прийде час, що український нарід примусить її до того.

Прага, 18. падолиста 1921.

Д-р Михайло Лозинський.

ПЕРЕД ВИРІШЕННЄМ СПРАВИ ГАЛИЧИНИ

(З віденського „Укр. Прапора").

Резолюція Збору Ліґи Народів в Женеві з 27. вересня с. р. в справі Галичини перейшла до представників головних аліянтських держав: Великої Британії, Франції, Італії і Японії та до головної заприязненої держави — Америки. Значить, справа Східної Галичини стала дійсно актуальною і очі галицьких Українців звертаються до Найвисшої Ради Мирової Конференції, вижидаючи відтам останнього слова про долю рідного краю.

В сьому напрямі треба числитися з сучасними обставинами, в котрих побідні аліянтські держави взяли на себе право й обовязок вирішувати долю народів Европи і тому перед їх ареопаґом станула також справа Галицької України.

Український нарід галицької землі не покладає своєї віри в чужу ласку, але в своє добре право, в свою непохитну волю мати свою державу та послідовно у власній силі постояти за отсе право. За своє державне право він поклав богато жертв життя, крови і майна тай далі несе їх під безправним режімом польської окупації, утверджуючи перед лицем всього культурного світа своє визвольне змагання. Отсе справді **животворний оптимізм твердої душі нашого народу,** а не ліричний настрій примітивної слабої людини, що паралїжує думку й діло.

Останній женевський епізод галицької справи не викликає у нас рожевих надій, що мовби резолюцією Збору Ліґи Народів ми вже добули корисне рішення Найвисшої Ради Мирової Конференції. Всежтаки не можемо легковажити тої обставини, що за нашим добрим правом обізвались делеґати народів світа, супроти чого ареопаґ з пяти великих чи головних держав чейже тепер візьметься за нашу справу.

Не сумніваємось, що Галицький Уряд докладає усіх заходів, щоби справа не сунулась дальше манівцями з рр. 1919 і 1920, **але повернула у своє питоме русло міжнародного питання по думці й волі народу.** Український Уряд Галицької Землі вважає, що головні держави, яким на основі 91. артикулу сен-жерменського мирового договору прислуґує збірне право вирішення державного становища Східної Галичини, зберуться незабаром та перед своїм зібраннєм порозуміються між собою в нашій справі. **А заходи Польщі, щоби шляхом октройовання** (накинення) **автономії відібрати Східній Галичині її міжнародній політичний характер, чейже розібються від скали відпору нашого народу, що по тільки терпіннях в ляцькій неволі не дасть себе загнати в обору автономії ляцького наїзника.**

В таких обставинах нам слід якраз тепер журитись питанням, що порішить Найвисша Рада та **підіймати всі наші зусилля на те, щоб вижидане нами вирішенне було для нашого народу корисне,** що наступить тоді, коли воно буде відповідати волі народу. Правда, що в тій політичній роботі припадає важке завданне Галицькому Урядови, але він не бореться осібняком, а **опирається на тій основі і силі, які виказує сам нарід в боортьбі за своє державне право.** Відпорні прояви народньої маси та виступи нашої преси без огляду на партії, не переходять безслідно в головних державах, які мають вирішувати долю Галицької України, То все закарбовується так добре для нас, як всякі безправства Польщі ідуть на рахунок нової польської девізи: освободженних гнобителів...

Тож нашою політичною підоймою є національна свідомість, наше справедливе право і кріпка воля постояти за те право. Най кожда одиниця нашої суспільности держиться на своїм місці і солідарно виконує народній обовязок. Наш Уряд робить своє діло і його представники за кордомо, **але вони потребують опори у видержимости національного фронту.**

Отсього жадає від нас всіх сучасна доля Галицької України.

К. Л.

ДО ХАРАКТЕРИСТИКИ КОМУНІСТІВ.

„Нова Доба", орґан закордонної ґрупи українських комуністів в 13. числі так характеризує українських комуністів з „Нашої Правди":

Перша квітка. Перед війною була с. д. З початком її перекинулась в одного із штабових аґентів австр. правительственної аґентурної ґрупи, так званих віденських „укр. с. р-ів" з осідком в Софії. По розвязанню цеї ґрупи перейшла до преславного „Союза Визволення Вкраїни". По його ліквідації помандрувала на Україну, де бачимо її назад між с. д. В 1919 р. „працює" вона в Берліні. при боці п. Супруна. Що там сталось не знаємо, але, коли заснувалась наша ґрупа, тов. В. одержує раз у раз від неї молюстуючі листи: „Я вам, але про це ще не можу отверто говорити!" Остання її житейська пристань в К. П. (б.) У.! Це все на протязі кількох років, Тип! Тепер цей правовірний комуніст пише в одному із американських орґанів хлопят без штанців „глибоко учену студію" про фікцію нації!

Ось вам друга квіточка!

Приїхав до нас як завзятий „боротьбіст", співробітник київської „Боротьби", просто як комуніст. Разом з Дятловим почав вядавати знамениту „Комуністичну Бібліотеку". Доля загнала його в Швайцарію. Гірко роздумуючи над марністю світа — комуністичного напевно! — пише ряд дуже добре платних статей в орґані так добре всім відомого п. В. Степанківського „Ль'Юкраїн". (Може би цей пан, — дуже сердитий парень, коли його чим небудь не задовольнити! — передрукував ці статті в віденській „Нашій Правді", якої є редактором, щоб навіть найдурнійший її читач міг переконатись, як ґазетярський наймит пише за франки для буржуазного орґану і як для комуністичного). А нині на становищі редактора „Нашої Правди" пише від часу до часу в свому орґані плюгаві доноси польській поліції, останнім разом на одного українського комуніста, що тільки повернув з України з наміром вернути до Галичини до своєї рідні, що, очевидно, тепер не може зробити. І цей пан учить нас революції і комунізму!...

Спокою инших не хочемо нарушувати. Вистарчить, коли загально скажемо. Треба було тільки на скрані задушевних бажань нашого еміґранта показати невинну собі посаду в большевицькому раю і вже липла еміґраційна нетля до цього осліплюючого світла.

Прощаючися з вами, ми маємо троха надії, що поза „ лакомством нещасним" ви не забувати-мете і на свій обовязок українських громадян.

І тому кличемо:

Vorwarts Kanaille!

* * *

Ми найшли в Бразилійській ґазеті „Праця" таку звістку.

Московська хитрість.

УПС. повідомляє зі Львова. Большевицька армія на Україні займається тепер реквіруванням збіжа. Для замилення очей українському селянству видали большевики перед початком реквізиції на правобережній Україні таку відозву до українського населення:

„Брати і товариші! Український совітський уряд бажає мира! Він звернувся до всіх груп української еміґрації, а зокрема до уряду У. Н. Р. з пропозицією утворення єдиного національного уряду на Україні. Український совітський уряд прагне політичної самостійности України; всеж таки треба Україні наладнати політично-економічний союз з братньою Московщиною. Уряд російської соціялістичної федеративної республіки йде з нами плече о плече і цеж наш обовязок до хвилі порозуміння всіх національних гуртів дати щедрою рукою російському громадянству, що гине з голоду і від пошести. Подайтеж все, що у вас мається добровільно московському братові! Ми вам даєм самостійну Україну. Виж дайте нам хліб! Підпис Пятаков.

Подаємо, може хоч і запізнену цю звістку, як зразок московських хитрощів, щоб обдурити Українців.

СЛАВНА УКРАЇНСЬКА АРТИСТКА У ВІДНІ

Віднедавна у віденському музичному світі на перше місце вибилась молода пяністка панна Любка Колесівна. Віденці захоплюються її таланом і артизмом, а музичні критики не мають слів признання для неї по кождім її концерті.

Віденські Українці, і загалом всі Українці, горді з тої слави молодої української артистки, бо вона галицька Українка, дочка професора д-ра Олександра Колесси.

Виступала вона вже у Відні і в Празі в найбільших музичних салях і перед найвибагливійшою музикальною публикою, а все її душу і серце полонила. Всюди збирала признаннє, похвалу і славу. Американські посольства у Відні і в Празі віддали артистці пошану, що відвозили її своїми автомобілями з концертів домів.

Панна Колесівна, як нам пишуть з Відня, мала гадку обїхати всі більші міста Европи для виступів на концертах, а навіть гадала й загостити до Америки. Та се для неї задорога річ.

В Америці артисти Жиди з України, пяністи, скрипаки й інші, здобувають славу і великі гроші. Але заки вони того добились, то хтось з Жидів їм поміг. Оттак би й у нас — учитись потрохи розуму і в Жидів. І ми повинні помагати молодим своїм артистам, особливо таким, що є дійсними великими артистами, бо вони відплатяться сторицею рідному народови.

Про виступи панни Колесівни як згадано, було дуже богато голосів европейських критиків світової слави, які з ентузіязмом писали про її виступи. Тут подамо голос українського музичного критика Н-ого, у віденському „Українському Прапорі з 5. м. м.:

Дня 21. жовтня с. р. грала в середній салі „Концертгавзу" у Відні панна Любка Колесівна твори Баха, Бетовена, Ліста, Шопена і перший раз, Барвінського.

Тонкість відчуття, глибина думки, сила і пластичність вискажу музикальних думок — от що дала нам з естради ся молода, одначе найбільша наша пяністка з душею повної людини, у якої всі струни переживань вміють бреніти. Що більше, її гіпнотизуюча індивідуальність заставляє мимоволі переживати з нею те, що вона сама переживає.

Зараз по першому концерті поразило се всіх, хто вміє і хоче слухати. Та тоді були ще на тім тлі суперечки. „Школа чи інтуїція"? — питались. Тепер вже ніхто не застановляється над сим. Соната Бетовена грана так стилево, що зрозуміти мусів її навіть ляїк, а найбільший ворог клясичної музики мусів таки „переконатись" до Бетовена. В сонаті Ліста, яка належить до наймогутнійших творів фортепянової літератури, дійшла скаля і ріжноманітність переживань до небувалих границь так, що слухач хвилями забував про фортепян яко інструмент.

Зокрема, згадати належить про перше виконанне прелюдій Барвінського. Се цінний добуток в нашій фортепяновій літературі, цікавий тим, що мимо всяких модерно комбінованих звукових драперій всетаки задержує питомі українські риси зі всіми відтінями їх суму-задуми, то знов ритмічної невсипучости руху думок, ясного настрою та енерґії пориву.

Тому сказати нині про панну Любку Колесівну, що вона „талант" — мало. Се мистець-творець, який іде все дальше вперед, здобуваючи щораз нові райони звуків. Зрозуміла се публика. Всі найповажнійші критики тутешнього музичного світа, які по кождім її концерті стало вдаряли в тон суперлятивів, знайшлись на салі. Зрозуміли се й наші, для яких сей дійсно величавий успіх нашої артистки був бальсамом на рани, задавані так часто життєм на еміґрації.

Я часто буваю на концертах (зокрема, на фортепянових), та рідко бачив, щоб виконавця стрічала таким щирим ентузіязмом публика сього наймузикальнійшого музичного центра, яка ставить такі великі вимоги до своїх виконавців, а тимбільше до чужих.

Н-й.

$500 НА ВИДАННЄ АЛЬБОМУ СТАРО-УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА.

Із $107 зложених на мої руки на видання альбому старо-українського мистецтва я вислав дня 3. грудня на адресу др. І. Свенціцкого, директора Національного Музею у Львові, $100 двома пятьдесять-доляровими чеками „Амерікен Експрес Ко. (Число членів: 2349080 і 2349079), а $7 лишається ще у мене. Рівночасно з грішми вислав я директорови Національного Музею поіменний спис жертводавців, яких імена були послідний раз оголошені в американських часописях в моїм місячнім звіті за грудень, 1921.

До зложення по $5 покликані ще слідуючі: Др. Янович, адвокат в Шикаґо, о. Д. Добротвор, о. Д. Хомяк, п. Г. Заячківський, п. А. Пашук, о. М. Капець, о. О. Улицький, о. А. Лотович, о. А. Павляк, п. І. Добрянський, о. Г. Кутський, о. Й. Боярчук, о. Н. Дженджера, о. Д. Кульматицький.

Коли в місяці грудни с. р. не дістану нових жертв і покликів відішлю решту гроший до Національного Музею і замкну збірку дня 1. січня, 1922.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛЮДОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ.

Українська Народна Громада в Ню Йорку подає отсим до відома в Ню Йорку і околиці, що з днем 12-го грудня 1921 розпочинаються в салях ч. 1 і ч. 3 Українського Народнього Дому 217-219 Іст 6-та стріта в Ню Йорку

ПОПУЛЯРНІ НАУКОВІ КУРСИ І ВИКЛАДИ

з слідуючою програмою:

I. УНІВЕРСИТЕТСЬКІ ВИКЛАДИ

Понеділок: Саля ч. 1. о. А. Павляк, бувший професор Укр. Гімназії у Львові, виклад: **Українська література.**

Середа: Саля ч. 3. Др. С. Демидчук кандидат адвокатури, виклад: **Начерк політичної економії.**

Четвер: Саля ч. 1. Вол. Лотоцький, редактор „Свободи", виклад: **Український стиль.**

II. ПРИГОТОВЛЯЮЧІ КУРСИ:

Понеділок: Початки української мови, учить Вол. Білоруський, краєвий учитель.

Вівторок: Історія **Природа** (Фізика і Хемія), учить Ст. Дембицький, краєвий учитель.

Четвер: **Аритметика і Геометрія,** учить Вол. Білоруський.

Пятниця: **Курс неграмотних,** проводить Ст. Дембицький.

Наука на тих курсах відбуватиметься в салі ч. 3. Початок науки кождого вечера о год. 7.45 точно і триватиме до год. 9.30, причім замічується, що по означеній годині двері наукових саль будуть замкнені.

ПЛАТНЯ: За університетські виклади 10 центів за кожду лекцію, причім кождому вступ дозволений.

За приготовляючі курси платить ученик згори по три доляри від предмету, причім зазначується, що аритметику і геометрію уважається за оден предмет, подібно як історію природи (фізика і хемія). За курс неграмотних оплата виносить 6 долярів.

Інформації уділяє і вписи по приготовляючі курси приймає Просвітна Комісія Української Народної Громади в салі ч. 1. Народного Дому щодня від години 7.45 до 9. вечером від дня оголошення.

Наука розпочинається в понеділок 12-го грудня і триватиме через цілу зиму. 85-87

ЗА ВИДІЛ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ГРОМАДИ:
Іван Федун, голова;
Андрій Дацишин, фін. секр.;
Яким Кий, рекорд. секр.;
Петро Прокопів, заст. голови;
Іван Старик, касієр.

ПРОСВІТНА КОМІСІЯ:
Андрій Дацишин,
Іван Добрянський, **Юліян Пачавк.**

ХТО І ЯК МОЖЕ СТВОРИТИ УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ.

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

[redacted]

(Теорія Липинського).

[redacted] (3)

(Продовження).

V.

Одною з найбільше яскравих появ сучасного бажання матерьяльно непродукуючої інтеліґенції захопити в свої руки світську владу на цілім світі — єсть так звана „найбільше послідовна демократія" інтернац. і політичний соціялізм. Інтеліґентському інтернаціональному революційному соціялізмові в міру зросту матерьяльної сили продукуючого робітництва усуваєся ґрунт під ногами. Одинокою збруєю позбавлених матерьяльної сили, але бажаючих влади людей є скрізь і завжди словесне політичне обманство. Для прикладу наведу тут кілька найбільше яскравих зразків оцеї відміни інтеліґентського словесного і політичного обманства, яке зветься „науковим" інтернаціональним революційним соціялізмом. З факту, що ідею інтернаціонального соціялізму і світової диктатури пролетаріяту сотворили люде, що жили по інтеліґентському, не звязаному з матерьяльною продукцією способу життя, треба зробити льоґічний висновок, що ця ідея єсть ідеєю отсих інтеліґентів, а не живучого по иншому способу матерьяльного життя, працюючого біля засобів матерьяльної продукції — біля фабрик та машин — матерьяльно продукуючого робітництва. За винятком двох дійсних робітників, Августа Бебеля і Бенуа Мальсона і то зрештою дуже добрих орґанізаторів — політиків, але дуже слабих соціялістичних теоретиків, — вся решта теоретиків (тоб-то людей освідомлюючих в раціоналістичнім слові ірраціональне хотіння як „утопійного, так і т. зв. наукового" соціялізму) були **інтеліґенти буржуазійного походження.** Отже інтеліґентами міщанами були теоретики соціялізму фільозофічного: Сен-Сімон, Фуріє Овен, — далі теоретики соціялізму політичного: Люї Блян, Блянкі, Лассаль, врешті теоретики соціялізму наукового: Маркс, Енгельс, Родбертус. Таксамо до інтеліґентів міщан належить професор Едвард Давід, др. фільософії Франц Мерінґ, адвокат Карло Лібкнехт, скінчивший університет Карл Кавтський і взагалі всі ті, що творять сучасну величезну соціялістичну літературу і пресу і що з роду віку самі матерьяльно продукуючою працею не займалися і нічого спільного з засобами матерьяльної продукції, — з землею, машинами, фабриками, — не мали. При тім, треба згадати давний всім відомий, але за мало усвідомлений факт, що більшість творців і провідників інтернаціонального соціялізму, почавши від самого Маркса, належали до ектериторяльної звязаної міцно своєю інтернаціональною конфесійно-купецькою орґанізацією і не звязаної з землею, полукочової жидівської раси, і що в хотіннях інтернаціонального соціялізму, усвідомлених і сформулованих його інтеліґентськими теоретиками-Жидами захована-значна доля ірраціонального стихійного хотіння оцеї інтернаціональної раси: **захопити все** від віків утікаючу їм з рук і все для них недосяжну, **політичну владу над цивілізованим, осілим, хліборобським, технічно-промисловим світом.** Як сильний єсть вплив Жидів в інтернаціональнім соціялізмі, свідчить факт, що напр. бажання соціялістів Німців, як доцента університету Евгена Дірінґа в 70-их роках минулого століття, далі спроба бувшого теольоґа, потім соціяліста Ріхарда Кальбера в 90-их роках, захистити соціялізм від жидівських впливів, — скінчились повним крахом і соціялістичний конґрес в Кольонії в жовтні 1893. р. раз на завше „предав анафемі"*) всякі антисемітські течії в соціялізмі. Факт сей стане зрештою зрозумілим, коли згадати, що перший основоположний для дальшої соціялістичної преси соціялістичний орґан в Німеччині був видаваний за гроші Карла Бохберта, богатого жидівського купця з Франкфурту; що акціонерами н а й б і л ь ш о г о соціялістичного французького дневника „L'Humanite" були жидівські капіталісти; що перший соціялістичний орґанізаційний конґрес в 1879. р. у Франції був фінансований Жидом Ісааком-Адольфом Креміє, який був альжирським ґубернатором за часів правління французького патріота-республіканця Жида Ґамбети і т. д. Діти соціялістичних діячів і проводирів майже ніколи не ісповідують соціялістичної віри своїх батьків. Цей факт бачимо скрізь, де яка ідеольоґія виросла на ґрунті таких цілей і таких бажань (в даному разі інтеліґентного бажання правити світом очевидно во імя „добра" цього світу), які не звязані з орґанічними потребами матерьяльного життя даної ґрупи і від нездійснення якиї ніяка матерьяльна катастрофа даній ґрупі не грозить. І тому наприклад, коли соціялізм хліборобських дітей есть проявою морального спантеличеня і клясового виродження хліборобської дитини, над яким страшно болють душею і на якій іногді дуже гостро реаґують батьки, бо в цім вони слушно бачать загрозу для істнування хліборобської семі, — то „бурзуазійний світогляд" дітей соціялістичних інтеліґентів не тільки не турбує, а дуже часто своєю більшою практичністю тішить навіть їхніх батьків. Не дивно отже, що соціялісти хліборобського походження це загалом рідкі винятки, а інтеліґентська „буржуазія" соціялістичного походження це щоденне звявище. Образ, який викликує в уяві ідея інтернаціонального соціялізму — образ одної світової держави, що реґулює цілу світову соціялізовану продукцію — есть образом, що неминуче вяжеться з пануваням касти, яка сама участи в матерьяльній продукції не братиме, а тільки, сидячи в своїх кабінетах серед всяких статистичних і наукових книг, буде „реґулювати" і правити продукцією соціялізованою, тоб-то такою, якої засоби — земля, фабрики, машини — будуть відібрані від продуцентів і, по скасованню приватної власности на них, будуть передані в завідування отсеї πануючої кляси. Цею кастою, виконуючою інтелектуальну працю правління по дорученю одного анонімного, імперсоналного, соціялізованого економічног підприємства, може бути розуміється тільки „освічена", сама матерьяльно не продукуюча - інтеліґенція.

Але ця інтеліґентська „наукова" утопія,**) випливаюча з нездійсненого інтеліґентського хотіння влади, з бажання захопити цю владу над соціялізованими (тобто відобраними від дійсних продуцентів) засобами продукції при допомозі диктатури пролетаряту, що в дійсности мусить бути диктатурою інтеліґентських вождів пролетарських політичних партій, — оця інтеліґентська нездійснима утопія розбивається і нищиться образом здійснимого хотіння робітництва: заволодіти в своє — **робітниче** — посідання власною національною фабрикою і мати право, усунувши посередника капіталіста, одержувати від инших клясів нації (хліборобів, купців, інтеліґентів) повну плату за свою працю. Реальне життя все більше поглиблює широку безодню, що лежить між тими двома, зовсім відмінними хотінями. **Робітництво скидає з себе чим раз більше словесний гіпноз політичного соціялістичного інтернаціоналу,** всяких кермованих інтеліґентами большевицьких і меншевицьких, комуністичних і напівкомуністичних п а р т і й. Провідну ролю здобувають там не ці партії з їх утопічними максимальними проґрамами і вульґарним виборчим утілітаризмом проґрам мінімальних, а могутні професіональні орґанізації, споживі та витворчі (консумційні і продукційні) **(робітничі кооперативи.** Це Орґанізації дуже далекі від інтеліґентської словесности, демаґоґії і республиканства! Розвиток наприклад найбільше культурного і працьовитого анґлійського робітництва — розвиток так несимпатичний всяким інтеліґентським соціялістичним партійним політикам — показує, яка велика нова національна сила родиться серед здатної до володіння засобами своеї промислової продукції робітничої кляси. І як всяка дійсна (а не словесна) аристократія, що дійсно володіє, або заволодіває засобами продукції, вона так береже ці свої засоби продукції, так шанує і береже цю свою частину національного добра, що для найбільше консеквентного анґлійського хлібороба можливість правління Англією робітничого міністерського кабінету не виявляє вже сьогодня небезпеки знищення національної продукції і небезпеки для самого істнування нації. **Знов з другого боку приклад Америки** — не інтернаціональний соціялістичний рух був досі дуже слабо розвинений тому, що тамошне робітництво, завдяки непочатому богатству краю, легко переходило в ряди власників промислових підприемств — **показує, що дійсне реальне заволодіння засобами продукції скрізь нищить серед робітництва інтернаціональний соціялізм.**

Як всяка інтеліґенція у всіх історичних добах, так і сучасна інтеліґенція соціялістична спасає своє панування суґґестією,*) що вона тільки одна в процесі боротьби володіє секретом використування допомоги надприродніх сил і одна володіє їй тільки доступним умінням скермувати в бажаному напрямку ділання цих сил. В даному разі отсей секрет називається „науковим соціялізмом". Але і тут позбавлені власної матерьяльної сили інтеліґенти плутаються самі в своїй словесні „науці". Бо коли наприклад Ленін і Троцький, думаючи, що с о ц і я л і з м єсть дійсною, непереможною науковою істиною, — рішили його просто прикласти до життя, то знов инші також „наукові" соціялісти і то в країнах більше розвинених промислово, отже більше підготовлених, як каже соціялістична наука, до диктатури пролетаріяту, рішили, що ся наукова істина вимагає ще піддержання в образі тайного, безпосереднього, рівного і т. д. демократичного голосування. Инші такі маґи кажуть, що по відомим тільки їм „науковим законам" ще не настали „наукові" обєктивні дані для здійснення чуда соціялістичної істини. Обидвіж ці маґії означають на ділі: в першім випадку в країні здійснення соціялістичної істини, **повне знищення технічних засобів продукції,** які нібито мав під диктатурою своїх інтеліґенських вождів „удосконалити" прилетаріят: а у випадку другім **збереження всіх найтемніщих сторін — отже спекуляції, визиску, брехні, моральної руїни — того міщанського капіталістичного ладу,** якого неминучий кінець „науково" — предсказує інтеліґентська соціялістична наука, але який заразом вона зберігає, щоби мати можність весь час його „науково" підривати. Найсильнійший арґумент, який висувають проти „російської комуністичної є р е с и" представники „більше наукової" соціялістичної науки, гласить, що пролетаріят тоді тільки переможе, коли зуміє сам власними силами зорґанізувати продукцію. Але на те, щоби перемогти—вчать ці самі люде „науки" — він мусить бути зорґанізований в соціялістично-демократичні партії, на чолі яких, як вже слушно зауважив було навіть сам Маркс, стають „адвокати безсправ", лікарі без хворих і без науки, студенти від білярду, комівояжери та инші комісіонери торговлі, а головним чином журналісти маленької преси...., які в Інтернаціоналі знаходять для себе вихід і карієру. Що спільного мають оці провідники соціялістичних політичних партій з „продукцією" і як під їх проводом робітництво навчиться краще володіти засобами продукції, це знов один з секретів інтеліґентської соціялістично „науквоої" маґії. Такий самий з рештою секрет, як і те, чому непотрібна для інтернаціональної інтеліґенції боротьба нації за охорону і збільшення потрібної і робітникам своеї власної національної продукції — єсть „реакцією і злом", а потрібна для інтернаціональної інтеліґенції руйнуюча національну продукцію боротьба клясів єсть „поступом і добром". Чому сучасна держава, як вчать теоретики соціялізму, єсть „насильством і виразом панування буржуазного клясу", а будуча соціялістична держава, де мають панувати (як пр. тепер в Росії) соціялістичні інтеліґенти, буде філянтропійною установою і формою панування добра? Чому інтернаціональний соціялізм, як голосить його теорія, єсть рухом клясовим, і чому соціялістичні проводирі на практиці підчас виборів звертаються, як і всяка инша інтеліґентська демократія, **не до свого клясу, а до „цілого народу",** якому вони обіцюють таксамо ріжні виборчі чудеса. І чому в результаті такої соціялістичної практики появляються серед „клясового руху пролетарів „такі орґанізації, як напр. берлінська ліґа соціялістичних власників готелів і ресторацій" — орґанізації настільки сильні серед" пролетаріяту, що під їх впливом на кількох соціялістичних конґресах падали внески про боротьбу з алькоголізмом, бо соціялістичні проводирі боялися порушити інтереси тих, в чиїх руках були „алькогольні" середники соціялістичної пропаґанди серед вибираючого до парляментів „народу". Чому мілітаризм єсть найгіршою формою клясового насильства, яку так завзято поборювали в парляментах опозиційні пацифістичні інтеліґентські соціялістичні посли, і чому червона соціялістична армія це тільки „озброєний народ", що бореться „за найвище добролюдства" — це така армія, за яку не гріх держатись руками і ногами... Чому, коли соціялісти ще не правлять і тільки добиваються влади — повинна істнувати „воля преси". А коли вони вже дійшли до влади, то можуть як напр. в Росії, виходити тільки урядові ґазети.

Розуміється булоб річчю безнадійною боротися з оцим словесним шарлатанство. Воно зникне само собою тоді, коли зникне можливість політичного правління такої інтеліґенції, яка, щоби правити, отцього шарлатанства вживає. **Доля „інтернаціонального революційного соціялізму" звязана з долею всеї** — однаково як „буржуазної" так і „соціялістичної" — **інтеліґентської демократії. І як ціла інтеліґентська демократія, счезне він тоді, коли народні продукуючі маси, ставши віч на-віч з голодом, перестануть вірити в „науково доказну перемогу" соціялістичної програми.** А покищо інтеліґентський інтернаціональний соціялізм мусить далі руйнувати нації. І то тим більше, чим більше дана нація, темна, неграмотна, чим більше вона не любить і не вміє працювати, — чим більше вона вірить в спасительну і чудодійну силу партійних „соціяльних програм", — чим більше вона наближається до тієї стадії розвитку націй, коли замість добре орати та інтензивно обробляти поле, кликали знахорів, які своїми словесними закликуваннями повинні були спровадити добрий урожай...

І у нас нічого, крім повної руїни, не лишиться від тої політичної боротьби, яку ведуть проміж собою за владу, при допомозі розаґітованих інтеліґентською словесністю наших темних мас, соціялісти II-го, II. 1/2 і соціялісти III-го інтернаціоналу. Всі ці українські інтеліґенти, що під проводом соціяліста Петлюри, при піддержці соціяліста Пілсудського, намагаються нищити тих українських інтеліґентів, що при піддержці соціяліста Леніна і під проводом соціяліста Раковського розстрілюють соціялістів, які піддержують Петлюру. **Бо світська політична влада непродукуючої, не володіючої засобами продукції і через те матерьяльно безсильної інтеліґенції, спіраючись скрізь і завжди на словеснім обманстві і брехні кінчилась скрізь і завжди перемішанням всіх язиків", „стовпотворінням вавилонським" — кінчилась д. і всіх націй руїною** морально а в слід за тим і повною руїною матерьяльною.

Переповів **О. Н.**

(Далі буде)

*) Осудив. прокляв.

**) Нісенітниця.

*) Впиранием.

ДОПИСІ

НЮАРК, Н. ДЖ.

Відозва до громадян, котрі походять з села Чернева, пов. Рогатин, Галичина.

На днях ми отримали отсей лист від членів читальні „Просвіти" в Черневі:

Чернів, 13. жовтня 1921.

Любий Земляче!

Здивує Вас дещо наш лист, а зглядно наша відвага, але вірте, робимо це по неволі. Досить неприємна то справа, розуміємо й Ваше положення, що гірко запрацьовуєте Ви отсей невавистний гріш, але що-ж: наша доля де-де гірша. Своїми силами далеко не зайдемо, тому ми постановили віднестися до Вас з проханнем. Ануж може бодай земляки в Америці зрозуміють нас і поможуть...

Ми, після сімлітної воєнної заверухи, відновили сього року діяльність читальні „Просвіти" в Черневі. Думали, що може удасться нам бодай на культурно-просвітному полі працювати. Та годі! Вийшло таке, що ані книжки доброї купити, ані газети; ні за що направити знищеного війною читальняного дому — одним словом: рушитись не можна, бо в нас воно всьо коштує грубі тисячі. Тому то за порадою Вашого брата Ілька відносимося до Вас з просьбою прийти нам з помочию. Займіться збіркою на ту ціль, а імена Ваші будуть золотими буквами записані в нашій памяти та в історії нашої читальні. Поможіть нам в роботі!

Відповідь, як і гроші, просимо слати на руки голови читальні: **Гнат Якимів, Чернів старий, п. Букачівці, Галичина.**

Шлемо щирий привіт.

ЗА ВИДІЛ ЧИТАЛЬНІ:

Гнат Ільків. Гнат Якимів, Семко Попович, Ілія Паньків, Н. Крехoвецький.

Печать: Читальня „Просвіти" в Черневі, п. Букачівці.

P. S. Гроші старайтеся так пересилати, щоби ми дістали їх на місци в Черневі в **долярах**, а не в марках польських.

На поклик сего листа зійшлися громадяни чернівські з Нюарку і з Ню Йорку, щоби порадитися в тій справі. По короткій нараді присутні зорґанізували товариство під назвою „Тов. Помочі Просвіті в Черневі".

Наразі вписалося 29 членів, котрі зараз зложили на ту ціль свої добровільні датки. Імена членів слідують: Іван Мельник, Олекса Паньків, Антін Печений, Ник. Яцентий, Мих. Іванишин (Данила), Вас. Павлюк, Антін Павлюк, Онуфер Колісник, Іван Попіль, Андрій Рудий (з села Посвиржа) і Михайло Любинець по $5.00; Антін Саміла, Марія Пітула (Паньків), Іван Петрів (з села Вишнів) і Марія Шишковська (Колісник) по $3.00; Ґрипіна Хоміцька (Печена), Сарафина Кащій (Печена), Максим Якимів, Михайло Рудий (Петра), Антін Миґович, Данило Валовина, Василь Рудий (Петра), Дмитро Попіль, Федор Іванишин (з Посвиржа), Олекса Дячишин (з Козар) і Стефан Ґрицула (наш прихильник) по $2.00; Никола Кравець, Іван Величко (з Посвиржа), Олекса Кухар (з Вишнева), Маланка Сайчук і Іван Федун (наш прихильник) по $1.00.

Усім тим Вп. Жертводавцям складаємо щиру подяку. Віримо, що й инші наші громадяни в Америці прийдуть у тій справі зі своєю помочию.

По всі інформації просимо звертатися на адресу секретаря: **John Melnyk, 359 — 15th Ave., Newark, N. J.**

ЗА КОМІТЕТ:

Антін Печений, голова; **Іван Мельник**, секр.; **Олекса Паньків**, кас.

САВТ БЕТЛЕГЕМ, ПА.

Остатнє упімнення.

Настав для нас дуже важний час, в якім мається вирішити доля нашої рідної вітчини. Всі Українці тою справою заінтересовані і всі продумують над визволенням свого рідного краю. А в нашій громаді заснули люди так твердо, що нема способу добудитися їх. Виглядає так, що тутешні Українці мають закаменілі серця і позбавлені всякого почуття людскости. Зборів тут не скличеш, народного віча не зробиш і нічого доброго не здїлаєш, бо нема між нами ніякого порозуміння.

На українські Бонди Свободи ми зібрали в церковній гали заледви 30 долярів (зложилося на сю квоту чотирох людий, за що їм честь і слава!), а далі ані руш!

Підписаний комітет ще не стратив надії і пробує занедбану справу попхати хоч трохи наперед. В тій ціли скликується на слідуючу неділю, 11. грудня, загальні збори, які відбудуться в церковній гали точно о годині 12:30 зполудня. Ми віримо, що в наших людях пробудиться народна совість і вони всі до одного прийдуть на заповіджені збори. Як наші громадяни свого обовязку не сповнять, то треба буде закрити своє лице зі встиду і молитися до Бога, щоби вразумив тих байдужних людий, котрі не дбають за щастє і долю свого рідного народу.

Браття і Сестри! Ради Бога ратуймо честь нашої громади, бо инакше тямучі Українці будуть на нас польцями показувати і назвуть нас виродками. Хто хоч капочку української крови має в своїх жилах, сей послухає нашої просьби і прийде в означенім часі на збори.

ЗА КОМІТЕТ:

Василь Коляндюк, предс.; **Григорій Свідерський**, кас.; **Андрій Сисак**, секр.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ВЕСТ ЕНД ПІТСБУРҐ, ПА. Братство Пресв. Богородиці, від. 258, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться о 2-гій годині пополудни в неділю, 11. грудня, в гали Николая Афтанаса, Вест Енд Карсон стр. Буде вибір нового уряду. Довгуючі члени мусять вирівнати свої довги. Неявившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник $1.00.— П. Кріль, предс.; А. Диркач, секр.

ТЕЙЛОР, ПА. Бр. св. Николая, від. 193, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться о 2-гій годині пополудни в неділю, 11. грудня, в гали Укр. Нар. Дому під ч. 617 Union St. Будеться вибирати новий уряд, роздасться календарі і т. п. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — М. Гайдук, предс.; М. Малішевський, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. „Любов", від. 45, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться о 2-гій годині пополудни в неділю, 11. грудня, в гали тов. Укр. Амер. Горожан під ч. 822 Н. Френклін стр. На порядку нарад є важні справи. Кождий член обовязаний вирівнати вкладки. — І. Юзвяк, предс.; М. Рибак, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Бр. св. Петра і Павла, від. 39, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться о 3-тій годині пополудни в неділю, 11. грудня, в гали парохіяльний. Буде звіт контрольної комісії з цілого року, а потім вибір нового уряду. Проситься всіх членів явитись на той мітінґ, бо неприсутні заплатять кару. Проситься вирівнати всі залеглости. — Н. Клій, предс.; М. Клюсик, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Тов. „Українська Січ", від. 59, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 11. с. м., в гали парафіяльній під ч. 34 Беч стр., точно о години 2-гій пополудни. Кождий член обовязаний прийти і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі зістане суспендований. Буде вибір нового уряду і будеться приймати нових членів до товариства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. — Н. Мазур, предс.; М. Галькевич, секр.; К. Рубанець, кас.

КОТСВІЛ, ПА. Уряд тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 248, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 11. грудня, точно о години 1-шій пополудни. Кождий член безуслівно мусить явитися на тім мітінгу, бо будуть ріжні справи до полагодження, як вибір нового уряду і звіт з діловодства урядників за біжучий рік. Контрольори мають на тім мітінгу представити звіт з цілого року, як стоїть наша каса, а при тім є ріжні меньші справи. Проте уряд напоминає, щоби кождий член був присутний на тім мітінгу, бо котрий член не явиться, буде караний після ухвали нашого товариства. — Й. Казюта, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться о 7-мій годині вечером в суботу, 10. грудня, в Українській Гали під ч. 35 Мортон стр. На порядку нарад звіт урядників і вибір нового уряду. Неявившийся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — І. Войтас, предс.; І. Мудровський, секр.

БОСТОН, МАСС. Тов. „Дружина кн. Данила", від. 238, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться о 3-тій годині пополудни в неділю, 11. грудня, в гали церковний під ч. 136 Арлінґтон стр. На порядку нарад буде справа Східної Галичини і висланнє петицій. Неявившийся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — Л. Гриценко, предс.; М. Козулькевич, секр.

ПОДЯКА.

Я низше підписана складаю сердечну подяку Головному Урядови Укр. Нар. Союза за виплаченнє мені з фонду убогих суму $50. Рівнож дякую Урядникам нашого 155-го відділу У. Н. Союза. А до Вас, дорогі Сестри і Браття, кличу: Вступайте в члени У. Н. Союза, бо се одинока наша потіха на чужині; се наша гордість і наша одинока підпора. У. Н. Союз обтер не одну слезу заплаканій вдові й осиротілим дітям, тай неодному поміг в тяжкій невиличимій слабости, тож нехай не буде ані одного Українця чи Українки, котрі би не належали до нашого батька, Українського Народного Союза — **Текля Стек**, членкиця 155 від. У. Н. С., в Перт Амбой, Н. Дж.

WILKES BARRE, PA.

ВЕЛИКЕ ВСЕНАРОДНЕ ВІЧЕ

відбудеться

В НЕДІЛЮ, 11-го ГРУДНЯ Б. Р.

в церковній гали св. Петра і Павла при улиці corner N. River and Chestnut St. точно о годині 11.30 перед полуднем.

Буде промовляти Др. Л. Мишуга.

Проситься всіх Українців з доокличних місцевостий прибути на віче.

83,84,86 КОМІТЕТ.

NEW YORK! NEW YORK!

ВІДЧИТ

про СУХОТИ виголосить Др. М. М. Кадець в льокали Т-ва „Українська Бесіда", 72 St. Marks Pl. (8th St.) дня 10-го падолиста с. р. о год. 8. вечер.

ВЕЧЕРОК

св. Андрея получений зі співами, музикою, товариськими забавами і танцями відбудеться зараз після відчиту. Вступ на відчит безплатний — на вечерок вступ 15 центів. 86

О численну участь проситься.

ВИДІЛ.

ПОЗІР! НА ВІЧЕ! НЮАРЧАНЕ!

Рідна школа взиває!

Заходом **Злученого Комітету Помочі Україні в Нюарку, Н. Дж.** відбудеться **в неділю, дня 11. грудня 1921 в Union Prospect Hall, So. Orange Ave., cor. Brome St., Newark N. J.**

НАРОДНЕ ВІЧЕ

в справі помочі Рідній Школі в Галичині, та річний звіт діяльности З. К. П. Україні.

Бесідники місцеві і замісцеві як Др. С. Демидчук з Ню Йорку і гром. Ом. Ревюк з Джерзи Сіти. 86-87

Початок точно о год. 3. пополудни.

Громадяне! Рідна школа взиває заморських братів о поміч, котра переживає тяжкі хвилі істновання свого. Так приходіть всі громадно на клич Рідної Школи, бо се не партійна боротьба, але загально народня. Рівнож екзекутива сегож комітету здасть річний звіт діяльности своєї. Члени товариств входячі в сей Комітет повинні бути присутні, щоби опісля не було наклепів. Вступ вільний всім тим, котрі бажають добра українському народови, а другим иншим вступ заборонений. За взірцевий порядок ручить

З. К. П. УКРАЇНІ:

Ів. Тарнавський, предс.;

П. Костів-Костур, секр.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

NEW YORK, N. Y.

Заходом **Комітету Злучених Товариств і Братств** в Ню Йорку, відограє Трупа Українських Аматорів під управою С. Комишевацького представленнє **ОРИСЯ**, буденні малюнки з міщанського життя в 4-ох діях, А. Ф. Володського **в суботу, дня 10. грудня 1921 р.** в гали Укр. Нар. Дому, 217 Іст 6-та улиця, Ню Йорк, Н. Й. Вступ: 65 центів. Початок о годині 7.30 вечер. **По представленню забава.** Весь дохід до старого краю для вдів і сиріт. 86-7

PERTH AMBOY, N. J.

В неділю, дня 11-го грудня 1921 Ексцел. Митрополит Шептицький поблагословить відновлену Церков в Перт Амбою о години 10. рано зі Службою Божою.

Вечером о години 4.45 відвідає Церков Укр. в Картерет, а від години 7.30 Церков гр.-кат. мадярську і гр.-кат. угро-руську в Перт Амбою.

О годині 3. пополудни відбудеся в Перт Амбою **КОНЦЕРТ** в честь Митрополита в гали Укр. 752 State St.

В понеділок рано о годині 7.30 Екс. Митрополит відправить Службу Божу для шкільної молодіжи і дасть своє благословенне. 84,86,87

NEW YORK, N. Y.

Український Хор в Ню Йорку, Н. Й. устроює **ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ** з нагоди 10-літного ювилею свого істновання **в неділю, дня 11. грудня 1921 р.** в Українськім Народнім Домі, 217-19 E. 6th Street, New York. Початок точно о годині 7. вечер. Вступ 50 цнт. 86-7

ВЕЛИЧАВИЙ БАЗАР

якого ніхто еще не бачив

в WATERVLIET, N. Y.

на сплату довгів церкви св. О. Николая **від пятниці, 2-го грудня до неділі 11. грудня, що вечер від 7 до 12 години.**

Українці доокола! Прийдіть усі. Бачити-мете чудові річи; почуєте рідну пісню. Кождий виграє прекрасний фант. Вступ усім вільний.

79-87 КОМІТЕТ.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Пошукую **ІВАНА КРАВЧУКА** і **ПЕТРА КОСАРЕВИЧА**, які виїхали 1913 р. до Америки і **ОСИПА КУЧМУ**, родом з Тарнополя, Гал. Кравчук родом з Збаража. Хтоби про них знав або вони самі, прошу ласкаво зголоситися до: **Peter Kravcuk, Ukr. Tabor B, Josefov, Czecho-Slovakia.** 86-87

Пошукую свого брата Фадій Федорович Терещенко, який виїхав 1913 р. до Канади. Походить зі Ставропольської губ., Свято-крестовського повіту, с. Воронцово Александрівське. Дальше пошукую Арини Михайловни Рософицької, яка родилася в тім самім селі що і мій брат, і яка також має находитися тепер в Канаді. Голоситися до **Andrew F. Toreschenko, Celleleger Hanover, Baracke 22 A, Germany.** Канадійські часописи прошу повторити се пошукованнє. 86-87

УКРАЇНСЬКО-РУССКИЙ ресторант зараз на продаж. Голоситися на адресу: **105 St. Marks Place, East 8th St., New York, N. Y.** 82-84

ПОШУКУЮ віндов-клінерів, які роблять шемами і потребують добрих шемів. Я маю на спродаж французькі шеми по умірковaних цінах. Великий шем R 202 $3.00 а менший R 505 $2.50 за одну. Попробуйте а не пожалуєте. Моя адреса: **Wm. Skaleski, 230 So. 6th St., Steubenville, Ohio.** 85-89

Пошукую свого чоловіка **ФЕДЯ ДОБРОВОЛЬСЬКОГО** з села Заватка, пов. Калуш, Гал., який покинув мене з малою дитиною вже 4 і пів рока. Дорогий мужу, всьо буде добре тільки прийдь. Хтоби з краянів знав про него, прошу мене повідомити: **Mary Dobrowolska, 419 Avenue D, Rochester, N. Y.** 85-87

НА СПРОДАЖ кравецький інтерес, або прийметься спільника. Голоситись під ч. **213 Tonelle Ave., Jersey City, N. J.** 83-86

ВІДІЗДЖАЄ до краю і спродає ленч рум, selve service place, прихід $350.00 тижнево який ґарантуємо, даючи час спроби оден тиждень. Рент $35 місячно. Малі розходи. Голоситись до: **Arlington Lunch Room, 624 Glasson Ave., Brooklyn, N. Y.** 85-90